

Werkgroep Milieubeheer Berg en Dal

Postbus 26, 6560 AA Groesbeek

**Aan Collge van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Berg en Dal
Postbus 20
6560AA Groesbeek**

betreft: zienswijze Ruimtelijke visie duurzame energieopwekking 2019

Groesbeek: 23-7-2019

Geacht College,

Hierbij stuurt de Werkgroep Milieubeheer Berg en Dal (WMG) u haar reactie op de Ruimtelijke visie duurzame energieopwekking 2019 van de gemeente Berg en Dal toe.

Al 40 jaar geleden hield de WMG zich bezig met klimaat en energie. Vooral over windenergie en warmwater collectoren werd veel gesproken (elektrovoltaïsche zonnepanelen waren toen nog onbetaalbaar). In die 40 jaar zijn er vele conferenties gehouden over dit thema, maar de politiek kwam er nooit uit. Intussen heeft Nederland zich van koploper naar de achterhoede van Europa gemanoeuvreed, en dat terwijl de economie en de CO₂ uitstoot maar bleef groeien. Nu de nood echter zeer hoog dreigt te worden, moeten er halsoverkop heel veel en heel ingrijpende maatregelen getroffen worden. Vaak worden dergelijke zaken dan slecht doordacht. We hebben dat aan den lijven mogen ervaren bij het plan windturbines in het Reichswald te plaatsen, waarbij natuur en landschap het slachtoffer zouden worden.

Naast klimaatverandering speelt de teloorgang van de biodiversiteit een cruciale rol al het om leefbaarheid gaat. Te lang hebben we de natuur over geëxploiteerd. Beiden beïnvloeden elkaar. De WMG wil voorkomen dat het kind met het badwater wordt weggegooid en dat er verstandige besluiten genomen worden.

De WMG vindt dat er volgens een beslisladder te werk gegaan dient te worden. Wij vinden energiebesparing het belangrijkste, dan zonnepanelen op daken, vervolgens pilots en dan zonneparken in het buitengebied. In die volgorde hebben wij onze zienswijze opgesteld. Ook vinden wij combinaties van functies van belang. Dat wil niet zeggen dat wij vinden dat er pas zonneparken aangelegd mogen worden als alle daken vol liggen en de huizen volledig geïsoleerd zijn, maar er moet wel maximaal ingezet worden op isolatie en zonnepanelen op daken.

1. Besparen/isoleren

Besparen en isoleren is van groot belang: handvatten bieden aan consumenten. Er moet veel meer maatwerk geleverd worden, zodat bewoners weten waar de zwakke punten van hun huis zitten qua energieverlies, hoe dat het beste opgelost kan worden en wat dat kost. De gemeente laat teveel over aan de markt. (Schuur van Van Deurzen/Koolen zou opgekocht kunnen worden om daar showroom van maken voor bedrijven).

Ook woningbouwcorporaties zouden gestimuleerd moeten worden om beter te isoleren.

Nieuwbouw moet meteen van het gas af.

2. Stimuleren zonnepanelen op daken, industriegebieden, parkeerterreinen

De Rijksoverheid en gemeenten willen zonnepanelen op daken stimuleren. Daartoe gaf het Rijk in het verleden forse subsidies (SDE). Gaandeweg toen de zonnepanelen goedkoper en beter werden, werden de subsidies afgebouwd. Uiteindelijk bleef salderen over. Nu wordt ook de saldering per 2023 afgeschaft en vervangen door een nog minder aantrekkelijke regeling. Om in dat geval nog zonnepanelen rendabel te maken, dienen extra investeringen plaats te vinden in de vorm van de aanschaf van zeer dure, grote accu's. Hierdoor wordt de aanschaf van zonnepanelen voor particulieren zeer onaantrekkelijk. Dit is contraproductief als je zonnepanelen op daken wilt stimuleren. Toch is het belangrijk dat er zoveel mogelijk daken bedekt worden met zonnepanelen. Ook woningbouwcorporaties zouden gestimuleerd moeten worden om zonnepanelen op daken te leggen. Bij nieuwbouw zou het dak bij voorkeur naar het zuiden gericht dienen te worden en nieuwbouw moet meteen voorzien worden van zo veel mogelijk zonnepanelen.

Verder zou de aanleg van 'zonneranden' langs industrieterreinen ook onderzocht moeten worden. Bij nieuwe bestemmingswijzigingen kan er een energieparagraaf worden opgenomen waarbij een x percentage zelf opgewekte energie verplicht wordt gesteld. Bovendien werkt zo'n zonnerand als een soort landschappelijke inpassing. De te vestigen bedrijven dienen dit dan zelf te financieren evenals hun zonnepanelen op de daken.

Ook het gebruiken van 'flexparken' op tijdelijk verwaarloosde, ongebruikte of nog te ontwikkelen terreinen dient onderzocht te worden.

3. Pilots

De gemeente geeft enkele pilots aan waar kleinschalig geëxperimenteerd kan worden: bovenop stortplaats De Dukenburg, ontgrondingsplas ten westen van Leuth, natuurcompensatiegroen nabij dezelfde plas en zonnepanelen op daken van parkeerterreinen. Dit lijken ons goede plekken om ervaring mee op te doen. Ze zijn eigendom van de gemeente en kunnen dus naar wens ingericht worden, waarbij meerdere functies gecombineerd kunnen worden (biodiversiteit).

4. Grootschalige zonneparken

De WMG is huiverig als het gaat om grootschalige zonneparken. Het effect op natuur, landschap en beleving kan groot zijn. Daarom moeten er zware eisen gesteld worden aan de zoekgebieden en dient er steeds een combinatie te zijn met biodiversiteit.

a. Aantasting landschap voorkomen

De WMG wil de zoekgebieden inperken. Ze zijn ongewenst in het heuvelachtige landschap, omdat ze daar niet inpasbaar zijn, zonder het bijzondere heuvelachtige landschap van Groesbeek aan te tasten en ook vanwege erosie en verdrogingsgevaar. Grootschalige zonneparken kunnen alleen aangelegd worden op plekken waar ze landschappelijk uit het zicht liggen. (Dus niet in hellingengebied of aan de voet van de stuwwal in Beek (Circul van de Ooij)). Huidige natuurgebieden en landschapselementen worden uitgesloten. Ook de toeristische sterke plekken dienen ontzien te worden. Het park dient omgeven te worden door een dichte haag (waarin het hekwerk geïntegreerd is). In het hekwerk dienen passeerhekken voor wild te zitten. Nachtelijke verlichting is ongewenst. De omgeving van Leuth en het lage deel van Groesbeek komen mogelijk in beeld als zoekgebied.

b. combinatie van functies: energie & biodiversiteit, evt. recreatiepark.

Biodiversiteit en klimaat staan onder zware druk. Beiden moeten voordeel hebben. Er is weinig ervaring met combinatie natuur en zonneparken. Op voormalige landbouwgrond, waar biodiversiteit nagenoeg nihil is, is de kans voor een geslaagde combinatie het grootst.

Zonneparkterreinen krijgen een dubbelbestemming: natuur en energie. Ze worden voor 30% ingericht als natuur, door aanleg van poelen, struwelen en hooiland. Hooiland tussen en onder panelen wordt jaarlijks gemaaid, hierdoor wordt de bodem wat voedselrijker, wat een voorwaarde

is voor natuurontwikkeling. Dit werkt overigens alleen op vrij droge, zandige bodems, anders duurt uitmijning 100 jaar. Na 15 jaar wordt het terrein natuur. De Provincie Noord-Brabant is bezig met dit concept en betaalt een deel van de afwaardering van de landbouwgrond en subsidieert dusdanig dat 30% van de ruimte meer dan gebruikelijk naar natuur gaat binnen het park door aanleg van poelen, struwelen ed. (zie GOB brabant). Doordat er meer ruimte is tussen de panelen, is het zinvol met de zon meedraaiende panelen te gebruiken. Het rendement stijgt daardoor met 25% per paneeloppervlak.

Een normaal, naar het zuiden gericht zonnepark bestaat uit ca 3.000 panelen/ha. Wanneer de constructie van het GOB wordt gebruikt, waarbij 30% ruimtesubsidie toegekend wordt, kan het aantal panelen teruggebracht worden tot 2.000/ha. Bij meedraaiende panelen is het rendement 25% hoger dan vaste panelen. In dat geval is bij 1.500 panelen de energieopbrengst gelijk aan die van 2000 vaste panelen. Daarmee wordt nog meer grond uitgespaard. Een parkachtige inrichting is dan mogelijk.

Parkachtige zonneparken zijn wat de WMG betreft kleinschalig (< 3ha), maar kunnen aaneengeschakeld worden tot linten.

c. Meeprofitieren bewoners en omwonenden

(Financieel) meeprofitieren van bewoners en omwonenden is van belang voor draagvlak en juichen wij zeer toe. Dit kan door openstelling voor wandelaars of door het vormen van coöperaties.

Wij zijn gaarne bereid onze reactie toe te lichten,

Met vriendelijke groet,
Namens de Werkgroep Milieubeheer Berg en Dal

J.L. de Valk
(Voorzitter WMG)